

Brusel 16. října 2023
(OR. en)

14084/23

**Interinstitucionální spis:
2023/0077(COD)**

**ENER 541
ENV 1112
CLIMA 467
COMPET 983
CONSOM 360
FISC 225
CODEC 1839**

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Rada
Č. dok. Komise:	7440/23 + ADD1
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se mění nařízení (EU) 2019/943 a (EU) 2019/942 a směrnice (EU) 2018/2001 a (EU) 2019/944 s cílem zlepšit uspořádání trhu Unie s elektřinou – obecný přístup

I. ÚVOD

1. Dne 14. března 2023 předložila Komise návrh nařízení s cílem zlepšit uspořádání trhu Unie s elektřinou (nařízení EMD) a nařízení s cílem zlepšit ochranu Unie před manipulací s trhem na velkoobchodním trhu s energií (nařízení REMIT).

2. Tyto návrhy vycházejí z velmi vysokých cen a volatility na trzích s elektřinou zaznamenaných v letech 2021 a 2022 a jsou založeny na třech pilířích – chránit spotřebitele, posílit stabilitu a předvídatelnost nákladů na energie, a tím přispět ke konkurenceschopnosti hospodářství EU a podpořit nové investice do energetiky.
3. Dne 23. března 2023 Evropská rada vyzvala spolunormotvůrce, aby neprodleně pokročili v práci na navrhované revizi uspořádání vnitřního trhu EU s elektřinou s cílem zajistit její přijetí do konce roku 2023.

II. AKTUÁLNÍ STAV

1. Dne 19. června projednala Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) pátou revizi (REV5) nařízení s cílem zlepšit uspořádání trhu Unie s elektřinou a nařízení s cílem zlepšit ochranu Unie před manipulací s trhem na velkoobchodním trhu s energií (REMIT), jak je uvedeno v dokumentech 10605/23 a 10606/23, za účelem dosažení obecného přístupu k oběma návrhům před jednáním s Evropským parlamentem.
2. Během tohoto zasedání byl dohodnut obecný přístup k nařízení REMIT. Pokud však jde o nařízení EMD, členské státy zdůraznily několik otázek, které vyžadují další konzultace a přepracování, zejména pokud jde o rozdílové smlouvy a možnou odchylku od mezních hodnot emisí CO₂ při uplatňování kapacitních mechanismů. Dne 30. června posoudil Coreper nový kompromisní návrh. I když bylo dosaženo určitého pokroku, členské státy zdůraznily, že je zapotřebí další práce.
3. Jak již bylo uvedeno v dokumentu ST 10607/23, z důvodu právní jistoty a jasnosti budou články 2 a 3 navrhovaného nařízení o trhu s elektřinou, kterým se mění směrnice (EU) 2018/2001 a (EU) 2019/944, od uvedeného nařízení odděleny a stanou se samostatnou směrnicí. Jedná se o právní a technickou úpravu, která nemá vliv na hmotněprávní ustanovení návrhů.

4. Španělské předsednictví pokračovalo v práci předchozího předsednictví a dne 6. července zahájilo první jednání v Pracovní skupině pro energetiku. Předsednictví se zabývalo dvěma zbývajícími otázkami v nařízení EMD, konkrétně rozdílovými smlouvami a možnou odchylkou od mezních hodnot emisí CO₂ při uplatňování kapacitních mechanismů, a vyslechlo názory všech členských států na to, jak nejlépe postupovat za účelem dosažení dohody.
5. Dne 26. července předsednictví požádalo členské státy, aby se zaměřily na dvousměrné rozdílové smlouvy v článku 19b, zejména v případě rozdílových smluv na nové investice do výroby elektřiny zaměřené na prodloužení životnosti, u nichž existovala jasná a naléhavá potřeba nalézt správnou rovnováhu, pokud jde o rozdělení příjmů a koncepční zásadu těchto rozdílových smluv. Předsednictví požádalo delegace, aby do 1. září předložily své písemné návrhy týkající se článku 19b nařízení EMD, a projednalo jejich příspěvky na zasedání Pracovní skupiny pro energetiku dne 5. září.
6. Na základě připomínek a příspěvků členských států rozeslalo předsednictví nový návrh znění článku 19b (rozdílové smlouvy), aby bylo dosaženo rovnováhy mezi různými postoji. Toto znění bylo projednáno na zasedáních Pracovní skupiny pro energetiku ve dnech 14. a 19. září.
7. Pořad jednání zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika), které se bude konat dne 17. října 2023, zahrnuje nařízení s cílem zlepšit uspořádání trhu Unie s elektřinou (nařízení EMD) za účelem dosažení obecného přístupu.
8. Jako první krok k přípravě jednání na zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) požádalo předsednictví Výbor stálých zástupců o další politické pokyny k vyřešení zásadních otázek týkajících se článku 19b na jeho zasedání konajícím se dne 4. října ve znění uvedeném v dokumentu ST 12674/23.

9. Předsednictví se proto rozhodlo vydat novou revizi znění (REV6), jak je uvedeno v dokumentu ST 13771/23, která byla projednána na zasedání Výboru stálých zástupců dne 13. října, se zvláštním zaměřením na článek 19b nařízení o elektřině (EU) 2019/943 ve znění nařízení EMD. Na základě pokynů poskytnutých Výborem stálých zástupců připravilo předsednictví novou revizi znění (REV7).

III. ČINNOST V RÁMCI EVROPSKÉHO PARLAMENTU A DALŠÍCH ORGÁNŮ UNIE

1. V Evropském parlamentu je výborem příslušným pro tento návrh Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE). Parlament přijal zprávu k nařízení EMD na plenárním zasedání dne 14. září.
2. Evropský hospodářský a sociální výbor přijal stanovisko k nařízení EMD dne 14. června 2023 a Evropský výbor regionů přijal stanovisko k nařízení EMD dne 6. července 2023.

IV. HLAVNÍ PRVKY KOMPROMISNÍHO NÁVRHU PŘEDSEDNICTVÍ PRO JEDNÁNÍ V RADĚ

1. Oproti dokumentům ST 13771/23 (REV6) a ST 10606/23 (REV5) obsahuje REV7 tyto hlavní prvky:
 - a) Článek 19b nařízení 2019/943 o rozdílových smlouvách:
 - Odstavec 1 zaměřuje i nadále svou oblast působnosti na režimy přímé cenové podpory pro investice do nových výroben elektřiny.
 - Odstavec 1a obsahuje ustanovení o kritériích koncepce rozdílových smluv, jež se týkají: 1) účinku režimu podpory na provoz výroben elektřiny a účast na trhu s elektřinou; 2) výše odměny a 3) interakce s konkurencí na vnitřním trhu.

- Aspekty týkající se rozdělení příjmů z rozdílových smluv upravuje odstavec 3, jenž se zjednodušuje. Odkazy na rozdělení příjmů podnikům byly ze znění vypuštěny.
- b) V článku 64 nařízení o elektřině (EU) 2019/943 se doplňuje nový odstavec 2c a odpovídající bod odůvodnění 53f týkající se možnosti výjimečné odchylky od čl. 22 odst. 4 písm. b) nařízení o elektřině, pokud jde o kapacitní mechanismy schválené Komisí před vstupem tohoto nařízení v platnost. Tato odchylka podléhá schválení ze strany Komise a je podmíněna dodržováním článků 107 a 108 Smlouvy o fungování EU, jsou-li splněny určité podmínky. Odchylka musí být zejména omezena na objem kapacity, který je zapotřebí k vyřešení problému přiměřenosti, a Komise posoudí dopad žádosti o výjimku z hlediska emisí skleníkových plynů. Tato odchylka může být uplatňována do 31. prosince 2028.
- c) V článku 66a směrnice 2019/944 je zachován odstavec, podle něhož mohou členské státy, aniž jsou dotčeny články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU, uplatňovat strop pro tržní příjmy inframarginálních výrobců elektřiny za stejných podmínek, jaké jsou stanoveny v člácích 6 až 8 a článku 10 nařízení Rady (EU) 2022/1854. Tento strop pro příjmy může být uplatňován do 30. června 2024.
- d) Body odůvodnění:
- Byl doplněn nový bod odůvodnění 29a týkající se smluv o nákupu elektřiny, ve kterém se zdůrazňuje, že členské státy by měly věnovat zvláštní pozornost přeshraničním smlouvám o nákupu elektřiny a odstranit neodůvodněné překážky, které s nimi specificky souvisejí, a bez diskriminace umožnit spotřebitelům v členských státech s omezenou kapacitou přístup k energii vyrobené v jiných regionech.
 - V bodě odůvodnění 40a bylo doplněno, že kapacitní mechanismy mohou hrát důležitou úlohu při zajišťování přiměřenosti zdrojů pro nedostatečně propojené energetické systémy.

- V bodě odůvodnění 53g se doplňuje nové znění, jež stanoví, že kapacitní mechanismy by měly umožňovat účast všech zdrojů, které jsou schopny poskytnout požadovaný technický výkon, včetně plynových elektráren, pokud splňují mezní hodnotu emisí stanovenou v čl. 22 odst. 4.
- Byl doplněn bod odůvodnění 53a týkající se stropu pro příjmy inframarginálních výrobců elektřiny upraveného v článku 66a směrnice 2019/944.

V. ZÁVĚRY

1. S ohledem na výše uvedené skutečnosti se Rada vyzývá, aby se na zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika) dne 17. října dohodla na obecném přístupu na základě znění uvedeného v dokumentu ST 14085/23.
2. Tento obecný přístup bude představovat mandát Rady pro jednání s Evropským parlamentem v rámci řádného legislativního postupu.
